

Список літератури: 1. [http:// attera. com.ua](http://attera.com.ua). 2. *Смирнов І.Г., Косарев Т.В.* Транспортна логістика: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с. 3. Бюлетень УЛА. – 2012 р. – №1. 4. Разнонаправленные векторы развития комплексной логистики/ Дистрибуция и логистика. – 2012.– №2 (89). – С. 6–13. 5. Украинская логистика: на пути к самопознанию / «Транспорт і логістика». – 2011. – №1–2. – С. 5. 6. *Burnewisz J.* Polska w orbicie strategii europejskich operatorów logistycznych. Spedycja, Transport, Logistyka. – 2005. – № 5 – S. 72. 7. www.commercialproperty.ua. 8. *Портнер М.* Стратегія конкуренції. Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / пер. с англ. *А. Олійник, Р. Скільський.* – К.: Основи, 1998. – 390 с. 9. Справочник логиста. – 2012. – С. 4–8. 10. Реалии украинской холодной логистики / «Дистрибуция и логистика» – 2011. – №6. 11. Ритейлеры снова растут // Дистрибуция и логистика. – №3 (90). – С. 2. 12. Торговля уходит в on-line? / Дистрибуция и логистика. – 2012. – №3 (90). – С. 2.

Надійшла до редколегії 28. 08. 2013

УДК 339.188

Тенденції та перспективи ринку логістичних послуг України / Бондаренко О. О. // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 50(1023). – С. 3–6. – Бібліогр.: 11 назв.

В работе обобщены состояние развития рынка логистических услуг, проведено сравнение основных тенденций развития этого рынка в Украине и Европе. Предложено разделение отечественного рынка логистических услуг на пять сегментов, а именно: транспортно-экспедиционные услуги, профессиональные складские услуги, экспресс-доставка, контрактная логистика, управление цепями поставок. Проанализирована динамика развития сегмента профессиональных складских услуг по 2006-2011 гг. Исследована структура сегмента контрактной логистики: соперничество между конкурирующими фирмами; силы воздействия поставщиков; силы воздействия потребителей; конкуренцию со стороны товаров-субститутов и барьеры входа в отрасль. Выявлено ключевые факторы успеха, намечены перспективы и привлекательность контрактной логистики в Украине.

Ключевые слова: рынок логистических услуг, контрактная логистика, профессиональные складские услуги, логистические операторы.

The state of the logistics services market are summarized in the article. Comparison of the main trends in this market in Ukraine and Europe is shown. Division of the domestic market of logistics services into five segments, namely: freight forwarding services, professional warehousing services, express delivery, contract logistics, supply chain management is proposed. Dynamics of the segment of professional warehousing services for 2006- 2011 are analyzed. The structure of demand, new supply, main facts and specific development in the capital and regionals Ukraine is show. The structure of segment contract logistics is invastigated: the rivalry between competing firms, the impact of suppliers force; forces of consumers influence, competition from goods-substitutes and barriers to entry into the sector. Main drivers contract logistics development are: development of international trade, retail operators activities and development of on-line trade. Key success factors are discovered. Prospects and the attractiveness of contract logistics in Ukraine are determined.

Keywords: market of logistics services, contract logistics, professional warehousing services, logistics operators.

УДК 658.012

П. О. ГАВРИСЬ, здобувач, НТУ «ХПІ»

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ ІНТЕГРОВАНИХ СИСТЕМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Проаналізовано теоретичні та практичні аспекти організації інтегрованих систем інформаційної підтримки прийняття рішень на основі збору та аналізу даних про витрати підприємства. Досліджено сучасний стан організації інформаційної підтримки прийняття рішень на вітчизняних підприємствах. Запропоновано шляхи вдосконалення існуючих систем.

© П. О. Гавриць, 2013

Ключові слова: прийняття рішень, інтегровані системи інформаційної підтримки, витрати, фінансова звітність, інформаційні потоки

Постановка проблеми. Прийняття рішень є однією з ключових функцій управління підприємством. Від здатності своєчасно приймати правильні рішення у великій мірі залежить рівень витрат, прибутковість та довгострокова конкурентоздатність підприємств. При цьому останніми роками процес прийняття рішень на підприємствах стає дедалі складнішим за рахунок збільшення інформаційних потоків всередині та за межами підприємства, розвитку технологій, більш динамічного конкурентного середовища тощо. В зв'язку з цим загострюється необхідність у розробці та впровадженні ефективних інтегрованих систем інформаційної підтримки прийняття рішень на підприємствах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Актуальність даної теми обумовила велику кількість теоретичних та практичних досліджень як з боку зарубіжних, так і вітчизняних фахівців. За останні роки питаннями ефективно організації систем прийняття рішень на підприємствах на основі даних про витрати займалися, зокрема, С. Ф. Голов, А. Е. Карпов, Г. О. Партін, Г. Фрідл, Ч. Хорнгрен та інші. Однак, окремі аспекти даної тематики досі залишаються недостатньо вивченими.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є дослідження проблем побудови інтегрованих систем інформаційної підтримки прийняття рішень на основі витрат підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Автором було проведено дослідження та порівняння деяких українських та провідних зарубіжних промислових підприємств з точки зору організації обліку, планування та управління витратами з урахуванням застосування сучасних інформаційних технологій. Воно засвідчило застарілість підходів, що використовуються вітчизняними підприємствами та недовикористання сучасних інформаційних систем, зокрема, з метою автоматизації обліку та планування витрат, а також підготовки фінансової звітності [2].

На практиці застосування ERP-системи SAP R/3 та, зокрема, модулю «Контролінг» дозволить суттєво спростити організаційні процеси та більш ефективно здійснювати управління підприємством. Так, наприклад, при опрацюванні виробничого завдання на заводі з кожним новим замовлення дані про це замовлення одразу будуть зв'язані з наявними виробничими потужностями, складськими запасами, доступним резервом робочої сили тощо. Отримана інформація буде зберігатися у системі, актуалізуючи дані про об'єми сировини, матеріалів та напівфабрикатів на складі, виробничу потужність, сучасний стан замовлення та строки його виконання.

Контроль виробничого процесу у комп'ютеризованій системі планування та управління ресурсами підприємства буде безпосередньо впливати на контролінг витрат у системі. Так, завершення певної виробничої операції на робочому місці призведе до автоматичного перенесення витрат від задіяного центру витрат на конкретні об'єкти витрат (наприклад, продукти) у розмірі визначеному у нормативах витрат для таких операцій.

Впровадження комп'ютеризованих систем управління ресурсами допоможе не лише оптимізувати організаційну структуру та знизити адміністративні витрати на забезпечення фінансової функції та управління підприємством. Це дозволить своєчасно отримувати повну та надійну інформацію про витрати, внутрішні процеси на підприємстві, можливі ризики та стан взаємозв'язків з постачальниками та клієнтами. Таким чином, значно прискориться процес прийняття рішень на підприємстві та якість рішень, що приймаються.

На рис. автор пропонує вдосконалену модель побудови інтегрованих систем інформаційної підтримки прийняття рішень на основі ERP-систем в умовах типового вітчизняного підприємства.

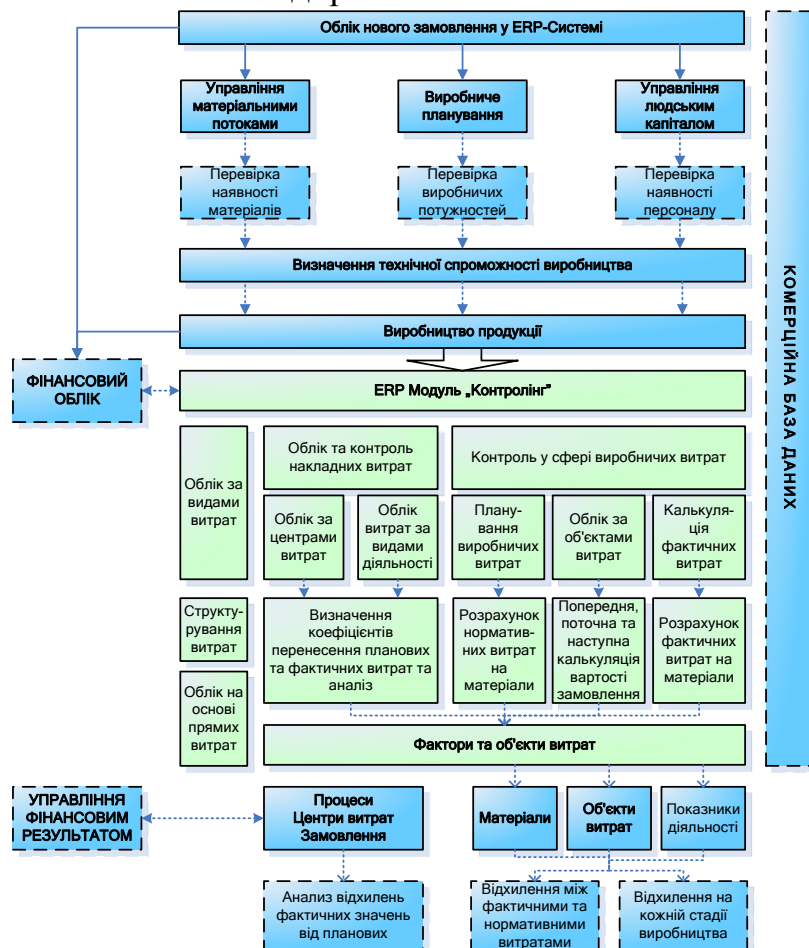

Рис. – Модель побудови інтегрованих систем інформаційної підтримки прийняття рішень на основі ERP-систем

На відміну від існуючих підходів, запропонована модель поєднує всі основні елементи у рамках процесу створення вартості на підприємстві з точки зору єдиної інтегрованої інформаційної системи. Вона дає можливість відслідковувати інформаційні потоки, пов'язані з окремими операціями у процесі виробництва продукції. Дана схема може стати основою для організації цілісної комп'ютеризованої системи обліку, планування та контролю витрат для забезпечення швидкого та надійного задоволення потреб підприємства в управлінській інформації.

Висновки. Попри високу вартість та технічні труднощі при впровадженні, комп'ютеризовані системи планування та управління ресурсами мають великий потенціал у вітчизняних умовах. Аналіз організаційних процесів підприємств засвідчив, що застосування ERP-системи SAP R/3 дасть змогу замінити та вдосконалити існуючі успадковані комп'ютерні системи (legacy systems), а також автоматизувати ті операції, що ще досі виконуються за допомогою паперових носіїв. Це дозволить підприємствам використовувати єдину комп'ютерну платформу замість окремих несумісних програм для ведення бухгалтерії, обліку складських запасів та контролю виробничих процесів. На зміну переважно ручному процесу підготовки фінансової звітності SAP R/3 забезпечить автоматичну генерацію звітів з гнучким визначенням параметрів щодо дати звіту, його змісту, задіяних організаційних одиниць, тощо.

Список літератури. 1. *Грабауров В. А.* Информационные технологии для менеджеров. – 2-е издание. – Москва: Финансы и статистика, 2005. – 284 с. 2. *Карпов А. Е.* Постановка и автоматизация управленческого учета, 2008. – 504 с. 3. *Кукукина И. Г.* Управленческий учет. – Москва: ФиС, 2005. 400 с. 4. *Партин Г. О.* Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія. – К.: Вид-во УБС НБУ, 2008. – 219 с. 5. *Тупота М. О., Дудник М. О.* Управління витратами як основна складова стратегічного управління підприємством // Стратегія економічного розвитку України. Збірник наукових праць – 2006 – Випуск № 19 – С.104-112. 6. *Хорнгрен Ч. Т.* Управленческий учет: Пер. с англ. – Санкт-Петербург: Питер, 2008. – 1008 с. 7. *Friedl G., Hiltz C., Pedell B.* Controlling mit SAP: Eine praxisorientierte Einführung – Umfassende Fallstudie – Beispielhafte Anwendungen. – Wiesbaden, Germany: Friedr. Vieweg & Sohn Verlag, 2008. – 5. Auflage. – 279 с. 8. *Horvath P.* Controlling. – München: Verlag Franz Vahlen GmbH, 2009. – 11. Auflage. – 840 с.

Надійшла до редколегії 29. 06. 2013

УДК 658.012

Практичні аспекти побудови інтегрованих систем інформаційної підтримки прийняття рішень на підприємствах / Гавриць П. О. // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства – Харків: НТУ «ХПІ». – 2013. – № 50(1023). – С. 6–10. – Бібліогр.: 8 назв.

Проанализированы теоретические и практические аспекты организации интегрированных систем информационной поддержки принятия решений на основе сбора и анализа данных о затратах предприятия. Исследовано современное состояние организации информационной поддержки принятия решений на отечественных предприятиях. Предложены пути совершенствования существующих систем.

Ключевые слова: принятие решений, интегрированные системы информационной поддержки, затраты, финансовая отчетность, информационные потоки

Theoretical and practical aspects of design and implementation of integrated decision support systems involving collection and analysis of cost-related information have been analyzed. Present state of set-up of decision support systems in Ukrainian manufacturing companies has been examined. Ways to improve existing decision support systems have been proposed.

Keywords: decision-making, integrated decision support systems, expenses, financial reporting, informative streams

УДК 332:078

А. И. ГАНУС, канд. техн. наук, доц., НТУ «ХПИ»;

А. В. ВЛАСЕНКО, аспирант, НТУ «ХПИ».

КОНЦЕПЦИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ ОПТИМИЗАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ СИСТЕМ

Понятие оптимальность объединяет две концепции, которые соответствуют временным интервалам: тактическому как более узкому, и стратегическому как более широкому, которое охватывает достижение нескольких долговременных целей. Более узкий смысл оптимальности соответствует поиску экстремума целевой функции в статике. Более широкий смысл означает несколько долгосрочных целей, включая качественные цели развития системы. Предложено учитывать эти различия в динамике при оптимизации социально-экономического развития электро энергетических систем, обеспечивающих жизнедеятельность регионов.

Ключевые слова: узкий смысл, стратегическая оптимальность, равноправные цели, несколько уровней, длительный промежуток времени, жизнеспособность системы, адаптация системы, репутация бизнес-организации

Постановка проблемы. В современной литературе достаточно распространено толкование оптимальности в узком смысле как минимизации показателя чего-либо (затрат, налогов, численности), что на наш взгляд не только узко, но и статично. Также статично и понятие оптимальности как максимизации экономического показателя, например, прибыли за истекший год.

Оптимизация в узком смысле (тактическая) означает экстремум одного или нескольких количественных показателей в статике, без учета фактора времени действенности решения, но она достаточно хорошо изучена и обеспечена расчетными средствами (например, алгоритмами математического программирования), потому и популярна. Эту концепцию можно дополнить концепцией оптимизации в широком или стратегическом смысле, которая направлена на достижение нескольких долговременных целей, в том числе и качественных. и поэтому может быть применена для оптимизации социально экономического развития такого важного класса систем, как региональные электро энергетические системы.

Исследование различий в двух концепциях оптимальности. Известно, что оптимальность как философская категория означает не просто улучшение чего либо, а подразумевает достижение абсолютного превосходства [1]. Но при этом в понятии оптимальности неявно подразумевается двоякий смысл, который